पोखरा महानगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

वर्ष :५ पोखरा खण्ड :७१ प्रमाणित मिति: २०७८ माघ २८ गते

भाग १

बालबालिकाको अधिकार व्यवस्थित गर्ने ऐन २०७४ (दोश्रो संशोधन)

बालबालिकाको अधिकार व्यवस्थित गर्ने ऐन २०७४ (दोश्रो संशोधन)

बालबालिकाको व्यवस्थित गर्ने ऐन २०७५ मा दोस्रो शंशोधन तपशिल बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	भएको	हुनुपर्ने	कारण
१	दफा (७) को उपदफा (१) मा विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पालनपोषण, हेरचाह, स्वास्थ्य, शिक्षा, संरक्षण लगायत आधारभुत अधिकार सुनिश्चित गर्न प्रदेश सरकारले आवश्यक कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यन्वयन गर्नेछ ।	१) 'प्रदेश सरकारले' भन्ने शब्द झिकी 'महानगरपालिकाले' भन्ने शब्द राख्नुपर्ने ।	शब्द सच्याउनुपर्ने
२	दफा (१२) उपदफा (१) मा महानगरस्तरीय बाल अधिकार समिति तपशिल अनुसार रहेको १) बालबालिकाको अधिकार तथा हकहितको संरक्षण र संबद्धन गर्न देहाय बमोजिमको एक महानगरस्तरीय बाल अधिकार समिति रहनेछ । क) उपप्रमुख – अध्यक्ष ख) जिल्ला बाल संरक्षण समीतिको प्रतिनिधि १ जना –सदस्य	क) उपप्रमुख – अध्यक्ष ख) अध्यक्षबाट नगर सभा सदस्य मध्येबाट मनोनित एक जना महिला सहित दुई जना) – सदस्य ग) शिक्षा महाशाखा प्रमुख–सदस्य घ) स्वास्थ्य महाशाखा प्रमुख –सदस्य ङ) सामाजिक विकास महाशाखा प्रमुख –सदस्य	विषयगत महाशाखा प्रमुखहरु र जनप्रतिनिधिहरुको सहभागिता छुट भएको ले समितिलाई पूर्णता दिन वाञ्छनीय देखिएकाले

१	ग) बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्ने गैह सरकारी संस्था वा बालबालिकाको क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याएका व्यक्ति वा विशेषज्ञहरु मध्येबाट अध्यक्षले मनोनयन गरेका कम्तिमा १ जना महिला सहित ३ जना –सदस्य घ) बालबालिका सम्बन्धि संस्था वा क्लबको महानगर स्तरीय सञ्जाल प्रतिनिधि १ जना –सदस्य ङ)महानगर क्षेत्रभित्र स्थापित बाल सुधार गृहको प्रतिनिधि १ जना –सदस्य च)महानगर क्षेत्र भित्रका संघिय वा प्रदेश स्तरीय सुरक्षा निकायका प्रतिनिधि १ जना –सदस्य छ) बालकल्याण अधिकारी –सदस्य सचिव	च) जिल्ला प्रहरी कार्यालय महि(ला बालबालिका सेल प्रमुख १ जना –सदस्य छ) बालगृह संजालको अध्यक्ष/प्रतिनिधि – सदस्य ज) बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ संस्था वा बालबालिकाको क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याएका व्यक्ति वा विशेषज्ञहरु मध्येबाट अध्यक्षले मनोनय गरेका १ जना – सदस्य झ) महानगरस्तरीय बालमञ्चको अध्यक्ष वा प्रतिनिधि १ जना छात्रा सहित २ जना – सदस्य ठ) बालकल्याण अधिकारी - सदस्य सचिव	

३	दफा (१३) समितिको काम, कर्तव्य, अधिकारमा उल्लेख भएका बुँदाको क्रमसंख्या नमिलेको	३) दफा (च) पछी क्रमसंख्या (छ), (ज), (झ) मिलाउनुपर्ने	
४	दफा (१३) को क देखी च सम्म समितिको काम, कर्तव्य अधिकार तोकिएको	४) समितिको काम कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत दफा (ज) मा 'बालकल्याण अधिकारी तोक्ने' भन्ने बुँदा थप गर्नुपर्ने	४) संघीय कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम स्थानीय तहले बालकल्याण अधिकारी तोक्नुपर्ने व्यवस्था (बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा (६१) मा स्थानीय तहमा एक जना बालकल्याण अधिकारी रहने भन्ने व्यवस्था भएकाले)
५	वडा बाल संरक्षण समिति गठन छुट भएको ।	५) वडा बाल संरक्षण समिति गठन तपशिल अनुसार हुनेछ १) वडा अध्यक्ष –अध्यक्ष २) वडा समितिका सदस्य सदस्य (सबै –सदस्य ३) वडामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुख –सदस्य	५) स्थानीय सरकार संचालन ऐन अनुसार बालमैत्री वडा घोषणा गर्न र बालबालिकाको क्षेत्रमा आवश्यक काम गर्न वडा संरक्षण समिति आवश्यक रहेको

		४) महिला र बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत स्थानीय गैरसरकारी संघसंस्था वा सामुदायिक संस्था वा टोल विकास संस्था मध्येबाट वडा अध्यक्षले मनोनय गरेको प्रतिनिधि (२ जना) - सदस्य ५) वडामा रहेका विद्यालय वा स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति मध्येबाट वडा अध्यक्षले मनोनयन गरेको प्रतिनिधि (३ जना) - सदस्य ६) वडामा कार्यरत महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका –सदस्य ७) वडास्तरीय बाल संजालका अध्यक्ष सहिल २ जना (कम्तीमा १ जना बालिका) – सदस्य ८) वडा सचिव सदस्य–सचिव	

		मनोनित सदस्यको पदावधी ४ बर्षको हुनेछ तर सो समयावधीमा सम्बन्धीत संस्थाको प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्य सम्बन्धित संस्थामा आवद्ध नभएमा वा नयाँ चयन भएमा स्वतः पदमुक्त हुनेछ ।	
६	वडा संरक्षण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार छुट हुन गएको	६) वडा बालसंरक्षण समितिको काम, कर्तव्य अधिकार बालअधिकारको प्रवद्धन तथा संरक्षण, स्थानीय बालमैत्री शासन संचालन र बालबालिकाको क्षेत्रमा आवश्यक कार्य गर्ने, (१) बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी वडास्तरको योजना तयार गर्न र यस पद्धतिको प्रवद्धन गर्न वडा समितिलाई सहयोग गर्ने, (२) बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको प्रवद्धन गर्न समन्वयकारी भूमिका विर्वाह गर्ने,	६) स्थानीय सरकार संचालन ऐन अनुसार बालमैत्री वडा घोषणा गर्न र बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्न वडा संरक्षण समिति आवश्यक रहेको र समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार स्पष्ट हुनुपर्ने भएकाले ।

		(३) बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्न समन्वय गर्ने, (४) बालक्लब गठन तथा परिचालनमा सहयोग गर्ने, (५)वडामा बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी निकाय एवं सामाजिक संघसंस्था र समुह बिच आवश्यक समन्वय गर्ने गराउने, (६) बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्ने, गराउने,	
७	बालकल्याण अधिकारीको व्यवस्था छुट हुन गएको ।	७) महानगरस्तरीय बाल अधिकार समितिको निर्णयबाट एक जना अधिकृतस्तरको कर्मचारीलाई बालकल्याण अधिकारी तोक्नुपने छ । ▶ बालकल्याण अधिकारीको काम, कर्तव्य, अधिकार	७) संघीय कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम स्थानीय तहले बालकल्याण अधिकारी तो क्नुपर्ने व्यवस्था (बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा (६१) मा स्थानीय तहमा एक जना बालकल्याण अधिकारी

		मनोनित सदस्यको पदावधी ४ बर्षको हुनेछ तर सो समयावधीमा सम्बन्धीत संस्थाको प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्य सम्बन्धित संस्थामा आवद्ध नभएमा वा नयाँ चयन भएमा स्वतः पदमुक्त हुनेछ ।	
६	वडा संरक्षण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार छुट हुन गएको	६) वडा बालसंरक्षण समितिको काम, कर्तव्य अधिकार बालअधिकारको प्रवद्धन तथा संरक्षण, स्थानीय बालमैत्री शासन संचालन र बालबालिकाको क्षेत्रमा आवश्यक कार्य गर्ने, (१) बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी वडास्तरको योजना तयार गर्न र यस पद्धतिको प्रवद्धन गर्न वडा समितिलाई सहयोग गर्ने, (२) बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको प्रवद्धन गर्न समन्वयकारी भूमिका विर्वाह गर्ने,	६) स्थानीय सरकार संचालन ऐन अनुसार बालमैत्री वडा घोषणा गर्न र बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्न वडा संरक्षण समिति आवश्यक रहेको र समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार स्पष्ट हुनुपर्ने भएकाले ।

		(३) बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्न समन्वय गर्ने, (४) बालक्लब गठन तथा परिचालनमा सहयोग गर्ने, (५)वडामा बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी निकाय एवं सामाजिक संघसंस्था र समुह बिच आवश्यक समन्वय गर्ने गराउने, (६) बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्ने, गराउने,	
७	बालकल्याण अधिकारीको व्यवस्था छुट हुन गएको ।	७) महानगरस्तरीय बाल अधिकार समितिको निर्णयबाट एक जना अधिकृतस्तरको कर्मचारलाई बालकल्याण अधिकारी तोक्नुपर्नेछ । ङ बालकल्याण अधिकारीको काम, कर्तव्य, अधिकार	७) संघीय कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम स्थानीय तहले बालकल्याण अधिकारी तोक्नुपर्ने व्यवस्था (बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा (६१) मा स्थानीय तहमा एक जना बालकल्याण अधिकारी

		देहायबमोजिम हुनेछ ।	रहने भन्ने व्यवस्था)
८	बालकल्याण अधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकार छुट हुन गएको	८) बालकल्याण अधिकारीको काम कर्तव्य र अधिकार (१) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पहिचान गरी संरक्षणको आवश्यक व्यवस्था मिलाउने । (२) जोखिममा रहेका र जोखिममा पर्न सक्ने संभावना भएका बालबालिकाको आपतकालिन उद्धार तथा संरक्षण गर्नका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने । (३) बेवारिसे बालबालिकाको संरक्षणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने । (४) बालगृहहरुको अनुगमनको आवश्यक व्यवस्था मिलाई अनुगमन गर्ने गराउने साथै मापदण्ड विपरित भएका	८) संघीय कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम स्थानीय तहले बालकल्याण अधिकारी तोक्नुपर्ने व्यवस्था (बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा (६१) मा स्थानीय तहमा एक जना बालकल्याण अधिकारी रहने भन्ने व्यवस्था र दफा (६१) को उपदफा (२) मा बाल कल्याण अधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ भन्ने व्यवस्था भएकोले ।

		बालगृहलाई कारबाहीका लागी आवश्यक सिफारिस गर्ने । (५) समाजसेवी तथा मनोविज्ञको रोष्टर तयार गरि प्रकाशित गर्ने । (६) स्थानीय बालअधिकार समितिले लगाए अर्‍याएको अन्य काम गर्ने । (७) बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ मा व्यवस्था भए बमोजिम बालकल्याण अधिकारीलाई तोकिएका ।	
९	दफा (१८) को उपदफा (१) मा ऐनको उद्धेश्य कार्यान्वयन गर्न प्रदेश सरकारले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।	९) दफा (१८) को उपदफा (१) मा 'प्रदेश सरकारले' भन्ने शब्द झिकी 'महानगरपालिकाले' आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ भन्ने शब्द राख्नुपर्ने ।	९) महानगरपालिकाको हुनुपर्ने ठाउँमा त्रुटी भई प्रदेश सरकार भन्ने शब्द परेको ।

प्रकाशन मिति : २०७८ फागुन १३ गते

आज्ञाले

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत